

Overdrachtsdocument Presidium

Vastgesteld in de presidiumvergadering van 3 februari 2026

Inleiding

In dit document is een schets van de ontwikkeling van het presidium tussen maart 2022 en 2026 opgetekend. Het doel is om de nieuwe raad én het nieuwe presidium de context en de belangrijkste leer-, ontwikkel- en aandachtspunten van de afgelopen vier jaar mee te geven. Daarnaast bevat dit overdrachtsdocument een geüpdatet profiel van de voorzitters voor de Avonden voor de Stad wat gebruikt kan worden door de nieuwe raad om presidiumleden te werven.

Terugblik op de afgelopen periode

Bij de start van de raadsperiode bestond het presidium uit de leden Verhoeve, Horst, Diekstra, Van Esch en Van de Siepkamp. Verhoeve, Horst en Van de Siepkamp waren afkomstig uit het presidium van de toen vorige raadsperiode. Vanaf juni 2022, toen het presidium definitief werd vastgesteld na de mogelijkheid voor alle raadsleden om gemotiveerd te solliciteren, werd in plaats van Van de Siepkamp het raadslid Derriks als presidiumlid benoemd. Later in de periode, in 2024 hebben we afscheid genomen van de leden Van Esch en Derriks. Als nieuwe leden zijn toegetreden de leden Van Keulen, Peters en Scholten. Om de laatste benoeming mogelijk te maken heeft de raad in de raadsperiode het aantal leden verruimd naar maximaal 6 leden (2024-065). Dit was bij aanvang van de periode maximaal 5 leden. In beide gevallen het aantal voorzitters inclusief de plaatsvervangend voorzitter van de raad. Het lidmaatschap van de burgemeester in het presidium is afzonderlijk geregeld in het reglement van orde.

Op basis van de afspraken van juni 2022 met de toenmalige voorzitters zijn er rond de zomer van 2024 evaluatiegesprekken gevoerd door burgemeester en griffier met alle zittende voorzitters. Dat waren toen de leden Verhoeve, Horst, Diekstra, Derriks en Van Esch.

Vanaf de start (12 april 2022) is er gewerkt met het document 'bouwstenen voor succesvol voorzitten' van de gemeenteraad van Almere. In deze vergadering is de opbrengst van de raadsconferentie van 2 april 2022 vertaald naar de rol van de voorzitters.

Voor het presidium zijn sinds april 2022 de volgende heisessies belegd:

- 15 oktober 2022, voorzitterstraining met Jasper Loots in buurtplein-Zuid
- 9 maart 2024, voorzitterstraining met Jasper Loots in buurtplein-Zuid (mid-term review)
- 15 februari 2025, voorzitterstraining met Felix Peters in het Stadshuis
- 29 november 2025, voorzitterstraining met Minoun Oaissa in het Stadshuis

In de afgelopen raadsperiode is er een groei zichtbaar geweest van de wijze waarop voorzitters met elkaar de bijeenkomsten voorzitten of begeleiden. Dit komt tot uiting in een standaard annotatie die elke voorzitter/gespreksleider volgt zodat er uniformiteit is in de basis. Verder heeft het presidium veel geïnvesteerd in reflectie met de voorzitters onderling. Dit heeft een voor de voorzitters op leren gerichte omgeving opgeleverd.

Er is minstens één keer per jaar een ontmoeting geweest tussen het presidium en het college van B&W, voorgezeten door de burgemeester. Deze ontmoeting is nodig voor een goed samenspel tussen raad en college en de ontmoetingen hebben zowel aan de kant van het presidium als aan de kant van het college nuttige inzichten gegeven. Daarbij is het samenspel van het college met de raad besproken en zijn we ook ingegaan op de meer procedurele kant

van de Avond voor Stad, zoals de agendering, aanleverschema's en de kwaliteit van de stukken. Beiden zijn gebaat bij een goed besluitvormingsproces. Besproken wordt hoe college en presidium elkaar hierin kunnen versterken.

Het presidium adviseert de nieuwe raad/presidium:

- Om in het tijdelijke presidium na de verkiezingen de huidige en/of ervaren presidiumleden, die onderdeel uitmaken van de nieuwe raad te benoemen. De sollicitatieprocedure kan daarna worden opgestart zodat bij de aanstelling van het college de definitieve presidiumleden kunnen worden aangewezen door de raad.
- Jaarlijks een heidag te beleggen op een zaterdag in het najaar (oktober) om aan de ontwikkeling van het voorzitterschap te werken.
- Het document 'bouwstenen voor succesvol voorzitterschap' in de loop van 2026 te bespreken met het nieuwe presidium.
- Halverwege de raadsperiode (voor de zomer van 2028) met de presidiumleden en de raad een evaluatie te houden op initiatief van de burgemeester en griffier.
- In het nieuwe presidium aandacht te blijven houden voor feedback en reflectie tussen de voorzitters.
- Elk jaar tenminste één ontmoeting te plannen tussen het college en het presidium.
- Maximaal 1 lid per fractie toe te laten.
- Een evenwichtige verdeling van oppositie en coalitie, hoewel daar bij aanvang van de raadsperiode nog geen sprake van kan zijn.
- Er geen noodzaak is om specifiek fractievoorzitters in het presidium te benoemen.

Vooruitblik naar de nieuwe raadsperiode

Ten opzichte van 2022 tekent zich nu een grotere wisseling in het presidium af omdat meerdere ervaren presidiumleden gaan stoppen. Daarom is het belangrijk dat er, nog wat steviger dan in 2022, geïnvesteerd wordt in een startprogramma. De griffier wordt gevraagd om dit samen met Jasper Loots op te zetten. Een mogelijkheid daarbij is om ook één of meerdere oud-voorzitters uit te nodigen om ervaring zo goed mogelijk over te brengen op nieuwe voorzitters. De griffier bereid ook een informatiemap voor voor de nieuwe voorzitters. Vanuit de griffie zal elke nieuwe voorzitter een griffier als buddy krijgen om goed in werken te bevorderen.

Om de kwaliteit van de voorzitters te borgen, nemen we in het profiel van de voorzitters expliciet op dat ervaring met moderatie, gespreksleiding of voorzitterschap gewenst/een sterke pré is. Zo kunnen we de ervaring die nieuwe voorzitters in andere rollen op hebben gedaan, benutten. In de wervingsronde voor voorzitters voor de nieuwe raadsperiode zijn motivatie voor het voorzitterschap en bekwaamheid belangrijke ingrediënten. Voorstel is om de werving opnieuw te doen door de burgemeester, de plaatsvervangend raadsvoorzitter en de griffier.

Het presidium is naast de agendacommissie en een kring van voorzitters een plek waar nagedacht wordt over goede vergaderingen, vergadercultuur en houding en gedrag tijdens de vergaderingen. In die zin vervult het presidium ook deels de rol van wat in veel gemeenten in een seniorenconvent of fractievoorzittersoverleg gebeurt. Het presidium ziet kansen om de samenwerking tussen voorzitters en fractievoorzitters te versterken in de nieuwe raadsperiode. Het is goed dat de raad hierover in gesprek gaat. Hoe kan de werkwijze en de vergadercultuur een breder gesprek worden van alle fractievoorzitters?

Het nieuwe presidium mag meer aandacht hebben voor het lange termijnperspectief van de organisatie van werkzaamheden van de raad, zoals een gedegen lange termijnplanning en een logische volgorde of bundeling van bespreking of besluitvorming. Door meer thematisch te werken en meer vooruit te kijken wordt de rol van de gemeenteraad versterkt en de schaarse vergadertijd beter ingezet. Ook de herintroductie van ABC dossiers is tot nu toe niet echt uit de verf gekomen in de wijze waarop het presidium agenda's heeft voorbereid. Deze inzet is goed,

maar er kan nog meer uit worden gehaald en vraagt nauwe samenwerking met het nieuwe college.

Inmiddels kunnen volgens de wet ook voorzitters van buiten ingezet worden. Dit presidium ziet duidelijk de waarde van eigen voorzitters. Dat gaat dan over de kunst van het voorzitten én voorgezeten worden waarbij de raad zelf eigenaar is van de eigen vergadercultuur. Het advies van het presidium is om dat zo te houden en geen externe voorzitters te benoemen.

Samengevat adviseert dit presidium de nieuwe raad/het presidium:

- Een stevig inwerkprogramma bij de start met voor elke nieuwe voorzitter een buddy vanuit de griffie;
- Werving en selectie op basis van ervaring (elders) en motivatie.
- De verbinding tussen het presidium en fractievoorzitters te versterken.
- Meer te investeren in de lange termijnplanning en meer werk te maken van ABC dossiers.